

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18141

Θέμα 357^{ον} Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 701-718**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΙ. *Ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος εὐτυχῶς, πάτερ,
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κτῆμα τιμιώτερον·
τί γὰρ πατὴρ θάλλοντος εὐκλείας τέκνοις
ἄγαλμα μεῖζον, ἢ τί πρὸς παίδων πατρί;
Μὴ νυν ἐν ἦθος μῦνον ἐν σαυτῷ φέρει, 705
ὡς φῆς σύ, κούδεν ἄλλο, τοῦτ' ὀρθῶς ἔχειν·
ὄστις γὰρ αὐτὸς ἢ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,
ἢ γλώσσαν, ἦν οὐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχειν,
οὔτοι διαπτυχθέντες ὠφθησαν κενοί.
Ἄλλ' ἄνδρα, κεῖ τις ἢ σοφός, τὸ μανθάνειν 710
πόλλ' αἰσχρὸν οὐδὲν καὶ τὸ μὴ τείνειν ἄγαν.
Ὅραξ παραρθείθροισι χειμάρροισι ὄσα
δένδρων ὑπέικει, κλῶνας ὡς ἐκσώζεται,
τὰ δ' ἀντιτείνοντ' αὐτόπρεμν' ἀπόλλυται.
Αὐτῶς δὲ ναὸς ὄστις ἐγκρατὴ πόδα 715
τείνας ὑπέικει μηδέν, ὑπτίους κάτω
στρέψας τὸ λοιπὸν σέλμασιν ναυτίλλεται.
Ἄλλ' εἶκε θυμῷ καὶ μετὰστασιν δίδου.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμοὶ δὲ σοῦ πράσσοντος ... ὠφθησαν κενοί.****(Μονάδες 30)**

Για μένα όμως, αν εσύ ευτυχεῖς πατέρα, δεν υπάρχει κανένα πολυτιμότερο αγαθό (δεν υπάρχει κανένα πολυτιμότερο αγαθό από τη δική σου ευτυχία) γιατί ποια χαρά είναι μεγαλύτερη για τα παιδιά από τη δόξα του ευτυχισμένου πατέρα ή ποια (χαρά είναι μεγαλύτερη) για τον πατέρα από τη δόξα των ευτυχισμένων παιδιών; Μην

έχεις λοιπόν μέσα σου έναν μόνο τρόπο σκέψης, αυτό που λες εσύ, και τίποτε άλλο, αυτό ότι είναι το σωστό (ότι δηλαδή είναι σωστό αυτό που λες εσύ και τίποτε άλλο)· γιατί όσοι νομίζουν είτε (ή) ότι μόνο αυτοί σκέφτονται σωστά, είτε (ή) ότι έχουν γλώσσα ή ψυχή (θάρρος), που δεν έχει άλλος, αυτοί, όταν ανοιχτούν και εξεταστούν σε βάθος, φαίνονται ότι είναι άδειοι.

2. α) Ποιοι κατά βάση ερμήνευαν τους ρόλους στις αρχαίες παραστάσεις; Αναφέρετε κάποια γνωστά ονόματα.

β) Ποια ήταν η εμφάνιση των ηθοποιών κατά την παράσταση και γιατί;

(Μονάδες 10)

α) Κατά βάση η ερμηνεία των ρόλων ανήκε σε επαγγελματίες ηθοποιούς· πολλών μάλιστα γνωρίζουμε και τα ονόματα, όπως του Θεοδώρου, πρωταγωνιστή της Αντιγόνης, ή του γνωστού ρήτορα Αισχίνη.

β) Κατά την παράσταση η εμφάνιση των ηθοποιών ήταν μεγαλοπρεπής. Ο τελετουργικός χαρακτήρας του αρχαίου θεάτρου αλλά και η ίδια η φύση των ρόλων (ήρωες, θεοί, ημίθεοι, βασιλιάδες) επέβαλαν και την ανάλογη σκευή (ενδυμασία). Έτσι οι βασιλιάδες και οι βασίλισσες φορούσαν χιτώνες ποδήρεις στολισμένους με ζωηρά χρώματα, όταν ήταν ευτυχημένοι, και φαιά, όταν έπεφταν σε δυστυχία. Οι θεοί διακρίνονταν από τα σύμβολά τους και οι μάντις, όπως ο Τειρεσίας, έφεραν μάλλινο ένδυμα (ἀγρηνόν) πάνω από τον χιτώνα.

Φορούσαν ακόμη οι ηθοποιοί υψηλά υποδήματα που αργότερα ονομάστηκαν κόθορνοι, ενώ διάφορα παραγεμίσματα, κάτω από τα ενδύματα, τους έκαναν μεγάλωσους. Το πρόσωπο των ηθοποιών κάλυπτε προσωπίδα, η παρουσία της οποίας συνέχιζε τη διονυσιακή παράδοση, αλλά και παράλληλα διαμόρφωνε τον κατάλληλο για το έργο ανθρώπινο τύπο.

3. κτήμα, ἄγαλμα, κλῶνας, θυμῶ, μετάστασιν: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής.

(Μονάδες 10)

κτήμα → κτάομαι, -ῶμαι

ἄγαλμα → ἀγάλλομαι

κλῶνας → κλάω, -ῶ

θυμῶ → θυμόομαι, -οῦμαι

μετάστασιν → μεθίστημι

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος